

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2019. december 16.
(OR. en)

15154/19

AGRI 622
VETER 113

AZ ELJÁRÁS EREDMÉNYE

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	a delegációk
Tárgy:	Az agrár-élelmiszeripari láncban belüli csalárd gyakorlatok hatékonyabb kezelését és megakadályozását célzó következő lépések - <i>A Tanács következtetései (2019. december 16.)</i>

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a fenti témáról szóló tanácsi következtetéseket, amelyeket a Tanács a 2019. december 16-i ülésén elfogadott.

**A TANÁCS KÖVETKEZTETÉSEI AZ AGRÁR-ÉLELMISZERIPARI LÁNCON BELÜLI
CSALÁRD GYAKORLATOK HATÉKONYABB KEZELÉSÉT ÉS
MEGAKADÁLYOZÁSÁT CÉLZÓ KÖVETKEZŐ LÉPÉSEKRŐL**

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA

- (1) EMLÉKEZTET arra, hogy a magas szintű védelem biztosítása az egészségügyre, a biztonságra, a környezetvédelemre és a fogyasztóvédelemre vonatkozó uniós politikák átfogó célja, amint az az EUMSZ 114. és 168. cikkében is szerepel;
- (2) EMLÉKEZTET a bűnüldözési együttműködésnek az élelmiszerekkel kapcsolatos bűncselekmények elleni küzdelemben játszott szerepéről szóló 2014. évi tanácsi következtetésekre¹;
- (3) AGGODALOMMAL VESZI TUDOMÁSUL, hogy az agrár-élelmiszeripari láncon belüli csalárd gyakorlatok (élelmiszercsalás) gyakran közegészségügyi kockázatokhoz és/vagy pénzügyi veszteségekhez vezetnek a fogyasztók, illetve a gazdasági szereplők körében, emellett pedig alááshatják az illetékes hatóságokba és általában véve az agrár-élelmiszeripari láncba vetett bizalmat. Az élelmiszercsalás ezért veszélyezteti az élelmiszer-biztonságot és a belső piac hatékony működését, valamint jelentős hatással lehet a közegészségre, a fogyasztóvédelemre és a jogszerű kereskedelemre. Becslések szerint a csalárd gyakorlatok évente mintegy 30 milliárd EUR veszteséget okoznak a világ élelmiszeripara számára;
- (4) FELHÍVJA A FIGYELMET ARRA, hogy a csalárd gyakorlatok alkalmazása kiterjedt társadalmi jelenség, mivel gyakran más típusú bűncselekményekhez – például a munkavállalói jogok megsértéséhez, adócsaláshoz, környezeti bűnözéshez, kábítószer-kereskedelemhez és pénzmosáshoz – kapcsolódik, valamint ezek a gyakorlatok szervezett bűnözés részét is képezhetik.

¹ 15908/14.

- (5) EGYETÉRT a Bizottsággal abban, hogy a fogyasztóknak és az agrár-élelmiszeripari vállalkozóknak a tisztességtelen vállalkozások csalárd gyakorlataival szembeni védelme olyan kihívást jelent, amely fokozott határokon átnyúló együttműködést tesz szükségessé az érintett hatóságok között, amint az „Az egységes piac a változó világban – Páratlan eszköz, amelyhez megújított politikai elkötelezettség szükséges” című közleményben² is szerepel;
- (6) HANGSÚLYOZZA, hogy az élelmiszercsalással kapcsolatos szükségletek teljesítését célzó fellépés csak akkor lehet sikeres, ha a vonatkozó információk gyors és hatékony cseréjén, megfelelő jelentéstételen, valamint egyrésről a tagállami hatóságok, másrésről a tagállamok és a Bizottság közötti szoros együttműködésen és koordináción alapul;
- (7) NYOMATÉKOSÍTJA, hogy az élelmiszer- és takarmányellenőrző hatóságok között – az agrár-élelmiszeripari lánc egésze mentén – folytatott együttműködés ugyan előfeltétele az élelmiszercsalás visszaszorításának, önmagában azonban nem elegendő. Az együttműködésbe szükség esetén be kell vonni a pénzügyi bűncselekmények elleni küzdelemben érintett hatóságokat, ideértve az adó- és vámhatóságokat, a rendőrséget és az ügyészséget, valamint más bűnüldöző hatóságokat és szerveket, így például a munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi hatóságokat is;
- (8) ÜDVÖZLI a Bizottság által a 2013. évi lóhúsbotrány óta az élelmiszercsalással összefüggésben már megtett különböző intézkedéseket. Ide tartozik különösen az Élelmiszercsalás Elleni Európai Hálózat, valamint az igazgatási segítségnyújtási és együttműködési rendszer létrehozása, amelyek lehetővé tették a határokon átnyúló csalás feltételezett eseteivel kapcsolatos gyors információcserét, továbbá a Közös Kutatóközpontnak (JRC) az élelmiszercsalással és az élelmiszerek minőségével foglalkozó tudásközpontként való kijelölése, valamint a 2017. évi fipronil-incidens során és azt követően az adatmegosztás javítása érdekében tett lépések;
- (9) ÖRÖMÉRE SZOLGÁL, hogy 2019 áprilisában megbeszélésekre került sor az élelmiszercsalás elleni küzdelmet érintő, a Bizottság által felvetett kihívásokról az Élelmiszercsalás Elleni Európai Hálózat keretében, valamint hogy a Bizottság és a tagállamok részt vesznek egy közös Europol–Interpol kezdeményezésben, és NYUGTÁZZA az illegálisan forgalmazott hamis és silány minőségű élelmiszereket célzó OPSON műveletet, valamint a bioágazaton belüli csalások felderítésére irányuló OPSON VIII. művelet eredményeit³, amelyben az Élelmiszercsalás Elleni Európai Hálózat is közreműködött;

² 14633/18 + ADD1.

³ <https://www.europol.europa.eu/newsroom/news/over-€100-million-worth-of-fake-food-and-drinks-seized-in-latest-europol-interpol-operation>

- (10) ELISMERI, hogy a hatályos uniós jogi keret általánosságban alkalmas az élelmiszer-csalás kezelésére, és HANGSÚLYOZZA különösen a hatósági ellenőrzésekről szóló (EU) 2017/625 rendeletben (a hatósági ellenőrzésekről szóló rendelet)⁴ előírt, az állategészségügy és élelmiszer-biztonság területén az élelmiszer-csalás elleni küzdelmet szolgáló új eszközök fontosságát, továbbá MEGJEGYZI, hogy vannak még kihívások ezen a területen, ideértve például a különleges szakértelem hiányát és az internetes értékesítések ellenőrzésének végrehajtására vonatkozó nemzetközi megközelítés szükségességét;
- (11) MEGJEGYZI, hogy a már megtett intézkedések ellenére további lépésekre van szükség olyan megoldások keresése érdekében, amelyekkel mind tagállami, mind uniós szinten hatékonyabbá válik az élelmiszer-csalás kezelése és megelőzése;

FELSZÓLÍTJA a tagállamokat és a Bizottságot, hogy:

- (12) gondoskodjanak a vonatkozó uniós jogszabályok teljes körű végrehajtásáról, különös tekintettel a hatósági ellenőrzésekről szóló rendeletre és a visszaélést bejelentő személyek védelméről szóló, a közelmúltban elfogadott irányelvre⁵;
- (13) javítsák az élelmiszer-csalás meghatározására szolgáló kritériumok közös értelmezését, és folytassák azon erőfeszítéseiket, amelyek célja az élelmiszer-csalás fogalmának uniós szintű jogi meghatározása,
- (14) nemzeti, európai és nemzetközi szinten egyaránt tegyék lehetővé, mozgósítsák elő és erősítsék meg az érintett hatóságok közötti együttműködést,
- (15) erősítsék meg az élelmiszer-csalás határokon átnyúló feltételezett eseteivel kapcsolatos információcserét szolgáló meglévő rendszereket és gyakorlatokat,
- (16) pontosítsák az agrár-élelmiszeripari vállalkozók élelmiszer-csalás tekintetében fennálló jogi felelősségét, és dolgozzanak ki olyan hatékonyabb eszközöket, amelyekkel – anélkül, hogy túlzott adminisztratív terheket rónának rájuk – elősegíthetik, hogy az agrár-élelmiszeripari vállalkozók tájékoztassák az illetékes hatóságokat az élelmiszer-csalás feltételezett, illetve azonosított eseteiről,

⁴ HL L 95., 2017.4.7., 1. o.

⁵ Az Európai Parlament és a Tanács irányelve az uniós jog megsértését bejelentő személyek védelméről (PE-CONS 78/19) (HL L 305., 2019.11.26., 17. o.).

- (17) ösztönözzék az internetes értékesítéssel kapcsolatos kihívásokra vonatkozó ismeretek terjesztését a fogyasztók körében;

FELSZÓLÍTJA a tagállamokat, hogy:

- (18) erősítsék meg az élelmiszer-csalás megelőzésével és kivizsgálásával, valamint a felmerülő kockázatok hatékony azonosításával kapcsolatos képességeiket,
- (19) biztosítsanak elegendő célzott erőforrást az élelmiszer-csalások megelőzésére és kivizsgálására,
- (20) gondoskodjanak arról, hogy a nemzeti jogszabályok lehetővé tegyék az érintett hatóságok közötti proaktív együttműködést, valamint hogy az élelmiszer-csalás esetén alkalmazott szankciók kellően szigorúak legyenek ahhoz, hogy visszatartó erővel bírjanak a bűnelkövetés tekintetében, továbbá ösztönözzék a legjobb gyakorlatok (pl. egyetértési megállapodásban történő) megosztását az érintett hatóságok között,
- (21) támogassák az agrár-élelmiszeripari vállalkozókat, illetve nyújtsanak iránymutatást részükre az élelmiszer-biztonság kezelésére és a minőségellenőrzésre szolgáló rendszereik kialakításához annak érdekében, hogy az élelmiszer-biztonsági és minőségbeli eltéréseken túl az élelmiszer-csalás eseteit is fel tudják deríteni és azokat kezelni tudják;

FELSZÓLÍTJA a Bizottságot, hogy:

- (22) gondoskodjon megfelelő erőforrások elkülönítéséről az élelmiszer-csalással összefüggő szükséges összehangolt intézkedésekhez, elemezze az élelmiszer-csalás kivizsgálására és ellenőrzésére szolgáló meglévő uniós struktúrákat annak meghatározása céljából, hogy az élelmiszer-csalással kapcsolatos uniós szintű összehangolt fellépéshez szükség van-e a megbízatásuk aktualizálására vagy a működésük átszervezésére, mindeközben szem előtt tartva, hogy az intézkedés ezen a téren elsősorban a tagállamok feladata,
- (23) folytassa és bővítse az élelmiszer-csalás elleni küzdelemmel kapcsolatos képzést a „Jobb képzés a biztonságosabb élelmiszerekért” (BTSF) program keretében, és különösen tegye lehetővé, hogy az élelmiszer-csalás elleni küzdelemben érintett valamennyi hatóság részt vehessen a képzésben,

- (24) gondoskodjon arról, hogy a hatósági ellenőrzésekről szóló rendelettel összhangban létrejőjenek az agrár-élelmiszeripari láncba tartozó élelmiszerek eredetiségével és az agrár-élelmiszeripari lánc integritásával foglalkozó európai uniós referenciaközpontok,
- (25) a továbbiakban is alkalmazza az élelmiszercsalások felderítésére és kivizsgálására vonatkozó összehangolt ellenőrzési terveket,
- (26) a hatósági ellenőrzések információkezelési rendszerének hatékony végrehajtásával javítsa a kommunikációt az olyan információs rendszerek között, mint például az élelmiszer- és takarmánybiztonsági riasztási rendszer (RASFF) és az igazgatási segítségnyújtási és együttműködési rendszer, továbbá vizsgálja meg, hogy – a bírósági eljárások során megkövetelt titoktartásra megfelelő figyelemmel – e rendszerek miként használhatók fel az élelmiszercsalás elleni küzdelem céljára,
- (27) vizsgálja meg, hogy az agrár-élelmiszeripari vállalkozóktól származó vagy általuk szolgáltatott információkat miként lehetne jobban figyelembe venni az Élelmiszercsalás Elleni Európai Hálózat tevékenységei során,
- (28) vizsgálja meg a Bizottság tanácsadó és koordinációs szerepében rejlő lehetőségeket az internetes értékesítés ellenőrzésének végrehajtása tekintetében,
- (29) értékelje a nyomonkövethetőséggel kapcsolatos szabályok és iránymutatás megerősítésének szükségességét, vagyis azt, hogy a nyomonkövethetőségi dokumentációt illetően szükség van-e szigorúbb követelményekre,
- (30) folytassa az élelmiszercsalás elleni integrált stratégia kidolgozását.